

OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

OPZZ/AR/MK/2885/2019

Warszawa, dnia 28 listopada 2019 r.

Pan

Krzysztof Kwiatkowski

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Dot. pisma nr BPS.DKS.KU.0401.12.2019 z dnia 20 listopada 2019 r. w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk senacki nr 12).

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych pozytywnie ocenia fakt ponownego rozpoczęcia prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk senacki nr 12), dalej: „Projekt”. Pozwala to oczekiwać, że problem dotyczący niekorzystnych przeliczeń świadczeń dla ubezpieczonych, którzy pobierali wcześniejszą emeryturę bez obiektywnej wiedzy, że kwoty wcześniej pobranej emerytury pomniejszą emeryturę powszechną, zostanie rozwiązany.

Konieczność uregulowania przedmiotowej kwestii jest tym bardziej nagląca, że w praktyce po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt P 20/16, pojawiło się wiele wątpliwości dotyczących procedury uchylecia decyzji, których wysokość obliczono z zastosowaniem niekonstytucyjnego przepisu. Z jednej bowiem strony Zakład Ubezpieczeń Społecznych przy rozpatrywaniu skarg o wznowienie postępowania stosował art. 146 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2096), zamykając drogę do przeliczenia emerytury znaczącej części ubezpieczonych z uwagi na brak możliwości uchylecia decyzji jeżeli od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia decyzji upłynęło pięć lat. Z drugiej zaś strony pojawiło się stanowisko uznające art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1270), dalej: „u.e.r.FUS” jako podstawę prawną pozwalającą na merytoryczne rozstrzygnięcie o prawie strony do przeliczenia nieprawidłowo obliczonej emerytury (por. wyrok Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 18 października 2019 r., sygn. akt III U 428/19, nieprawomocny). Wejście w życie projektowanej ustawy powinno umożliwić przeliczenie emerytur ubezpieczonym, w szczególności urodzonym w 1953 r., na takich samych zasadach, bez względu na to, czy od doręczenia lub ogłoszenia decyzji upłynął pięcioletni okres.

Na aprobatę zasługuje przy tym, że Projekt obejmuje szerszą grupę ubezpieczonych niż ta, której dotyczy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt P 20/16. Oprócz bowiem sytuacji kobiet urodzonych w 1953 r., które przeszły na wcześniejsze emerytury na podstawie art. 46 u.e.r.FUS, reguluje sytuację prawną osób pozostających w analogicznej sytuacji, które pobrały emeryturę na podstawie innych przepisów, tj.: art. 50,

art. 50a, art. 50e i art. 184 u.e.r.FUS lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967, 2203 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 730).

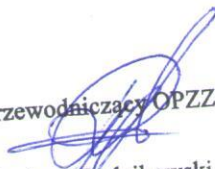
Tym niemniej, w ocenie OPZZ opiniowany Projekt wymaga dopracowania i uwzględnienia następujących uwag:

1. Projekt ogranicza krąg ubezpieczonych do osób, które pobrały emeryturę w oparciu o wnioski złożony przed dniem 6 czerwca 2012 r. W związku z tym, należy zaznaczyć, że ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 6 czerwca 2012 r., poz. 637), wprowadzająca m.in. regulacje dotyczące pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o kwotę pobranych wcześniejszych emerytur, przyznanych przed osiągnięciem wieku emerytalnego, została ogłoszona w Dzienniku Ustaw w dniu 6 czerwca 2012 r., zaś weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. **Racjonalne wydaje się więc, by przyjąć jako datę graniczną 1 stycznia 2013 r., a więc dzień wejścia ww. ustawy w życie.** Jest to uzasadnione z uwagi chociażby na fakt, że trudno oczekiwać, by wraz z ogłoszeniem tej ustawy w Dzienniku Ustaw ubezpieczeni posiadali wiedzę o dotyczących ich świadczeń zmianach;
2. Należałoby rozważyć objęcie zakresem podmiotowym Projektu także ubezpieczonych z roczników 1949-1952. Z kierowanych do OPZZ pism wynika, że osoby te również nie miały świadomości na temat zmiany prawa wchodzącej w życie w 2013 roku;
3. Przewidziany w Projekcie termin trzech miesięcy na wystąpienie przez ubezpieczonego o ponowne ustalenie wysokości emerytury jest zbyt krótki. Termin ten powinien być zdecydowanie dłuższy: **co najmniej 6-miesięczny, bądź nawet roczny**, co pozwoliłoby uniknąć sytuacji, gdy wskutek niewystarczającego poinformowania o wejściu w życie projektowanych zmian część osób nie skorzysta z przysługujących im uprawnień;
4. Zasadne wydaje się także zamieszczenie przepisu szczegółowo określającego sposób przeliczenia świadczenia, co pozwoliłoby **zagwarantować jednolite zasady zwrotu świadczeń należnych uprawnionym**. Na potrzebę ustalenia przez ustawodawcę takich jednolitych zasad zwrotu świadczeń zwrócił uwagę już Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt P 20/16. Pozytywnie natomiast należy ocenić, że Projekt zawiera instytucję **wyrównania za niekorzystne wyliczenia świadczeń**, przewidując, że emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, w którym ubezpieczeni spełnili warunki do uzyskania emerytury powszechnej;
5. Należy zwrócić uwagę, że zbyt przewlekłe procedowanie nad Projektem może skutkować tym, że w przypadku śmierci ubezpieczonego **osoby uprawnione do renty rodzinnej dostaną niższe świadczenia**. Zgodnie z art. 65 ust. 1 u.e.r.FUS renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Renta rodzinna przysługuje także uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci pobierała zasiłek przedemerytalny, świadczenie przedemerytalne lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne (art. 66 u.e.r.FUS). Wysokość renty rodzinnej jest uzależniona od dwóch czynników: **od wysokości świadczenia, jakie uzyskiwał (do jakiego miałby prawo) zmarły ubezpieczony** oraz od tego, czy mamy do czynienia ze zbiegiem osób uprawnionych do pobierania świadczenia (zob. red. Ignaczewski J., *Małżeńskie prawo majątkowe*, C.H.Beck 2017, wyd. 4, *Prawo małżonka do świadczeń z ubezpieczenia społecznego – komentarz tezowy do przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych regulujących rentę rodzinną*). Wobec tego wydaje się uzasadnione uregulowanie w Projekcie kwestii przeliczenia renty rodzinnej, tak aby uprawnieni do tej renty mogli wnosić o przeliczenie

emerytury w razie śmierci ubezpieczonego przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy;

6. Brakuje w Projekcie przepisu dotyczącego zawieszenia lub umorzenia postępowań w sprawie ponownego ustalenia podstawy obliczenia emerytury, wszczętych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Jak wynika z powyższego, OPZZ postuluje jak najszybsze ustawowe uregulowanie objętych Projektem kwestii, z uwzględnieniem jednak rzeczywistych oczekiwań ubezpieczonych.

Przewodniczący OPZZ
Andrzej Radzikowski

OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

00-924 Warszawa, ul. Kopernika 36/40

tel.: 022 551 55 00, fax: 022 551 55 01

e-mail: opzz@opzz.org.pl, www: <http://opzz.org.pl>

NIP: 526-025-13-39, Regon: 001133016, KRS: 0000033976